

Collegevoorstel

Onderwerp **Onderzoek schoolgebouwen en scan openbare ruimte**

Registratienr 5232563 Steller/telnr. (10)(2e) Bijlagen div. Fatale datum 15-09-2015

Portefuillehouder Van der Schaaf Overlegd met Comm./ (10)(2e)

Voorstel voor agendering Discussiedeel Conformdeel
 Classificatie Openbaar Intern Vertrouwelijk Geheim
 Publiciteit Persbericht Persconferentie:
 Geen publiciteit, want

Voorgesteld collegebesluit

Het college besluit

1. kennis te nemen van de samenvattingen van het rapport over het onderzoek naar de schoolgebouwen;
2. met de schoolbesturen de uitkomsten van het onderzoek te bespreken;
3. daarbij tevens nadere afspraken te maken met de schoolbesturen over het vervolg van het onderzoek;
4. kennis te nemen van de uitkomsten van het onderzoek van de scan openbare ruimte;

Samenvatting

In overleg met de NAM is afgesproken dat voor de stad Groningen diverse verschillende typologieën gebouwen worden onderzocht op aardbevingsbestendigheid, de zogenoemde exemplarische gebouwen. Het doel van het onderzoek was om kennis op te doen en inzicht te krijgen in de impact van aardbevingen op de verschillende gebouwen. Het onderzoek is afgerond en de rapporten zijn klaar. We hebben inzicht gekregen in de oplossingsrichtingen om gebouwen weerbaarder te maken tegen aardbevingen. De uitgevoerde onderzoeken geven geen aanleiding om tot directe actie ten aanzien van één van de gebouwen over te gaan. Vanaf 18 september 2015 vinden gesprekken plaats met de eigenaren. Ze krijgen inzage in de rapporten en we bespreken de uitkomsten. Als eigenaren niet willen dat de rapporten openbaar gemaakt worden, doen wij dit niet. Mocht er een Wob-verzoek binnenkomen dan beoordelen we het verzoek op basis van de Wob. Er bestaat een risico dat het rapport openbaar gemaakt moet worden. We spannen ons ervoor in om het Wob-verzoek af te wijzen. Dit risico bespreken we met de eigenaren. De rapporten van de gemeentelijke gebouwen maken wij in ieder geval openbaar door ze op de website te plaatsen. We zullen ze verder niet actief verspreiden. De samenvattingen van de rapporten zijn bij dit voorstel gevoegd.

B&W-besluit d.d.:

Agendering collegevergadering	Datum	☐ Discussie	☐ Conform		
Directeur	Paraaf	Datum	Gemeentesecretaris	Paraaf	Datum
Portefuillehouder	Paraaf	Datum	Afgehandeld en naar archief	Paraaf	Datum

Vervolg voorgesteld collegebesluit

Aanleiding en doel

Wij hebben in de maanden juli tot en met september 2015 118 schoolgebouwen onderzocht op aardbevingsbestendigheid. Het onderzoek is afgerond en de rapporten zijn klaar.

In overleg met de NAM is afgesproken dat voor de stad Groningen diverse verschillende typologieën gebouwen worden onderzocht op aardbevingsbestendigheid, de zogenoemde exemplarische gebouwen. De NAM betaalt het onderzoek, maar wij zijn opdrachtgever. Het onderzoek naar de exemplarische gebouwen is afgerond en de rapporten zijn klaar. Het doel van het onderzoek was om kennis op te doen en inzicht te krijgen in de impact van aardbevingen op de verschillende gebouwen. Dit is met het onderzoek gelukt. We hebben inzicht gekregen in de oplossingsrichtingen om gebouwen weerbaarder te maken tegen aardbevingen. Definitieve conclusies kunnen we pas trekken wanneer vervolgonderzoek heeft plaatsgevonden en de norm voor aardbevingsbestendig bouwen definitief is. De samenvattingen van de rapporten zijn als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

Kader

Scholenonderzoek

Het doel van het onderzoek naar deze gebouwen is om in kaart te brengen wat de risico's zijn bij niet standaard gebouwen waarin we niet gelijk tot versterkingsmaatregelen kunnen overgaan. Door zelf het onderzoek te doen, bouwen we kennis binnen de gemeente op. Tijdens de onderzoeken hebben bouwinspecteurs en constructeurs meegelopen.

De lijst met exemplarische gebouwen betreft een dwarsdoorsnede van type gebouwen die de stad Groningen kent: oude en nieuwe gebouwen, het gebruik en belang van deze gebouwen (veel of weinig gebruikers en zelfredzaamheid) zijn overwogen en de ligging van het bouwwerk. Tevens zijn twee locaties uit Ten Boer meegenomen.

De laatste twee onderzochte gebouwen staan in de gemeente Ten Boer. Het college van de gemeente Ten Boer maakt separaat een beslissing over de openbaarmaking van de rapporten.

In het onderzoek is ook een scan meegenomen die zich richt op de openbare ruimte (Scan openbare ruimte Herestraat). In het kader hiervan zijn 25 winkelpanden van buiten bekeken of elementen aanwezig zijn die een hoog risico zijn wanneer een aardbeving plaatsvindt. Uit gesprekken met de NAM is gebleken dat aan het gedane onderzoek geen conclusies kunnen worden verbonden omdat in dit geval nader onderzoek is vereist. Om conclusies te kunnen trekken is (constructief) onderzoek in de gebouwen nodig. Met deze insteek is dit onderdeel uit het onderzoek gehaald en in het onderzoek 'Scan openbare ruimte' worden deze panden meegenomen.

De samenvattingen van het onderzoek, is als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

Scan openbare ruimte

Mogelijke oplossingen

Wij willen een transparant en open bestuur zijn en willen geen informatie achterhouden. We willen het rapport over het onderzoek naar de scholen openbaar maken.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

We hebben in juni 2015 gesprekken gevoerd met de schoolbesturen. In deze gesprekken hebben we uitgelegd hoe we met de openbaarmaking van de rapporten om willen gaan en de processtappen besproken die leiden tot de openbaarmaking van de rapporten. Een aantal eigenaren heeft hierop positief gereageerd. Een aantal wil eerst na de inzage van de rapporten, beslissen of de rapporten openbaar gemaakt mogen worden.

Financiële consequenties

De kosten voor deze onderzoeken en eventuele vervolgonderzoeken worden bij de NAM in rekening gebracht.

Overige consequenties

Niet van toepassing.

Ambtelijk advies (weging mogelijkheden, draagvlak en consequenties)

De onderzoeken die we nu hebben gedaan betreffen seismische scans; een eerste verkenning. Voor de uitwerking van benodigde versterkingsmaatregelen, zeker bij de constructie, zal aanvullend onderzoek nodig zijn. Het gaat hierbij dan om nader onderzoek naar bouwmaterialen, verankering, fundering maar ook om driedimensionale berekeningen.

Voor de onderzoeken is gebruik gemaakt van een norm voor aardbevingsbestendig bouwen die nog in ontwikkeling is. Dit betreft de Nationale Praktijkrichtlijn (NPR) 9998:2015. Eind dit jaar volgt een definitieve versie. Met de nieuwe definitieve norm, inclusief een nieuwe pga-contourenkaart, en aanvullend onderzoek kunnen pas harde conclusies worden getrokken.

De onderzoeken hebben ons kennis opgeleverd over de processen en we kunnen de kennis gebruiken voor de input van met Meerjarig Ontwikkelingsprogramma (MJP). Ook hebben we zelf inhoudelijk kennis gekregen om te beoordelen of een gebouw weerbaar is tegen aardbevingen en welke oplossingen er zijn om deze weerbaarder te maken.

Het uitgevoerde indicatieve onderzoek bij 14 exemplarische gebouwen heeft betrekking op de hoofddraagconstructie en niet-constructieve elementen zoals de gebouwschil (dak, balustrades, gevels etc.), toegangen, de inbouw (binnenwanden, plafonds, inventaris) en de installaties (verlichting, leidingen etc.). Uit alle onderzoeken is gebleken dat alle gebouwen weerbaarder tegen aardbevingen gemaakt moeten worden conform de eerste indicatieve berekeningen. Dit houdt in dat alle gebouwen nader onderzocht moeten worden. Lichtere gebouwen zijn gunstiger dan zware gebouwen en wanden en vloeren zijn niet of onvoldoende verankerd. Ook is gebleken dat winkelpanden geen zijwaartse stabiliteit (eigen stabiliteit) kennen. Er zijn diverse kwetsbare niet constructieve elementen ontdekt, namelijk: binnenmuren en spouwbladen (met name metselwerk), grote glasoppervlakken (>1,6 m²), zware kasten en installaties.

Vanaf 16 september tot en met 29 september 2015 vinden gesprekken plaats met de eigenaren over de inhoud van de definitieve rapporten. Een afschrift van het definitieve rapport ontvangen de eigenaren dan nog niet. Wij maken op 14 oktober 2015 bekend dat wij onderzoek hebben gedaan en dat de rapporten openbaar zullen worden door plaatsing op de website. Toch is de kans dat eigenaren, naar aanleiding van de gesprekken, zelf de pers opzoeken, voordat wij de rapporten op 14 oktober openbaar maken. Doordat wellicht informatie door onzorgvuldig handelen eerder naar buiten komt dan 14 oktober, is er kans op onrust.

Handelingsperspectief

Op basis van de onderzoeksresultaten worden maatregelen voorgesteld. Deze bieden inzicht in de impact van uitvoeringsmaatregelen die nodig zijn om weerbaarheid van een gebouw tegen aardbevingenbelastingen te verbeteren. Vanwege het indicatieve karakter van de onderzoeken, is voor alle locaties vervolgonderzoek noodzakelijk om met zekerheid te kunnen zeggen of de gebouwen niet voldoen aan de NPR. Daarnaast is het van belang om de onderzoeken af te stemmen op de definitieve NPR.

De exemplarische gebouwen kunnen door het onderzoek het stempel "niet aardbevingsbestendig" krijgen, terwijl andere gebouwen in de omgeving, die wellicht net zo weerbaar tegen aardbevingen zijn het stempel niet hebben. Dit kan gevolgen hebben voor bijvoorbeeld de verkoopbaarheid van de appartementen. Bovendien is er voor de eigenaren onzekerheid of de gebouwen wel of niet voldoen aan de richtlijnen voor aardbevingsbestendig bouwen en de mate waarin. Aangezien de Stad samen wil bouwen aan een trots en veilig Groningen, is het van belang om de eigenaren van de exemplarische gebouwen een perspectief te bieden. We willen ons maximaal inzetten om bijvoorbeeld voor de eigenaren, die hun gebouwen na het definitief worden van de NPR 9998 opnieuw willen laten doorrekenen, dit snel voor elkaar te krijgen en de middelen beschikbaar te krijgen. Het opnemen vervolgonderzoek voor de exemplarische gebouwen is één van de acties.

Publiciteit

Zie vervolg.

Vervolg

In juni hebben gesprekken plaats gevonden met eigenaren over het proces tot openbaarmaking van de rapporten. Vanaf 18 september vinden opnieuw gesprekken plaats. Eigenaren hebben dan inzicht in de rapporten en kunnen beslissen of het rapport openbaar wordt gemaakt. Als een eigenaar wenst dat het rapport niet openbaar wordt gemaakt, maken wij het rapport op 14 oktober 2015 ook niet openbaar, evenmin als de naam/locatie van het betreffende gebouw. Mocht er een Wob-verzoek binnenkomen dan beoordelen we het verzoek op basis van de Wob. Er bestaat een risico dat het rapport openbaar gemaakt moet worden. We spannen ons ervoor in om het Wob-verzoek af te wijzen. Dit risico bespreken we met de eigenaren.

Op 14 oktober 2015 worden de rapporten, die openbaar gemaakt mogen worden, middels een persbericht bekend gemaakt en de raad wordt geïnformeerd. De rapporten zelf worden niet meegestuurd met het persbericht. De boodschap in het persbericht gaat in op wat de rapporten de gemeente en eigenaren hebben opgeleverd in brede zin, niet op gebouwniveau.

In de gesprekken met eigenaren adviseren we om zelf al vast maatregelen te treffen die betrekking hebben op het veiliger maken. Dergelijke maatregelen zijn vaak in combinatie met regulier onderhoud op een efficiënte manier te realiseren. In de aanpak van de hoog risico bouwelementen kunnen vanuit de actieve rol van de gemeente deze risico-elementen aandragen bij het Centrum Veilig Wonen. Bouwkundig versterken en aardbevingsbestendige (ver)bouw hebben veel impact en kunnen pas na nader onderzoek en op basis van de definitieve NPR concreet worden gemaakt. We geven de gebouweigenaren ook de mogelijkheid om dergelijke maatregelen in het kader van het MJP af te wachten of via andere (te maken) afspraken en/of regelingen hiermee aan de slag te gaan.

Scan openbare ruimte

In de zomermaanden hebben we ongeveer 80 gebouwen in de binnenstad geïnventariseerd. Deze inventarisatie hebben we gedaan in het kader van het project "Inventarisatiescan openbare ruimte". Doel van deze inventarisatie is om te kijken welke gebouwen in de stad elementen bevatten die mogelijk tijdens een aardbeving een risico kunnen vormen voor de veiligheid van de openbare ruimte. Hierbij kan gedacht worden aan ornamenten, trapgevels of hoge schoorstenen. De focus van deze inventarisatie ligt niet op de gevolgen van een beving op het pand zelf en de mogelijke interne gevolgen hiervan, maar op de aardbevingsbestendigheid van de gevelwand aan de straat en welke gevolgen hiervan zijn voor veiligheid van de openbare ruimte. Vanwege het langjarige karakter van de aardbevingsproblematiek, is er voor gekozen om de inventarisatie door onze eigen medewerkers te verrichten. De gemeentelijke inspecteurs hebben panden geïnventariseerd in de Herestraat, Guldenstraat en een deel van de het Gedempte Zuiderdiep en de Grote Markt. We hebben bewust gekozen om de eerste inventarisatie in de binnenstad te doen omdat de publieksstromen hier het hoogst zijn. Ook zijn in dit gebied gevelterrassen aanwezig.

Met de inventarisatie van de eerste panden hebben we kennis en ervaring opgedaan over de juiste wijze van inventarisatie, inspectie en de manieren van werken bij het wegnemen van de risico's. Voorafgaand aan de inventarisatie hebben we, in samenwerking met de NAM en CVW een werkwijze opgesteld. Deze werkwijze hebben we vervolmaakt tijdens de inventarisatie. Voorafgaand aan de daadwerkelijke inventarisatie zijn op de adressen huis-aan-huis een brief verspreid om de bewoners, gebruikers en eigenaren te informeren.

Conclusie

Uit de resultaten kunnen we opmaken dat per gebouw ongeveer 10 gebouwelementen aanwezig zijn die tijdens een aardbeving een risico kunnen vormen voor de openbare ruimte. Het gaat dan met name om de slanke kolommen of penanten, de ongesteunde goten en de vele ornamenten. De inventarisatie is gedaan op basis van een visuele inspectie. Als we willen vaststellen of de gebouwelementen daadwerkelijk een risico vormen, moet nader onderzoek gedaan worden. We hebben kunnen constateren dat de gebouwelementen pas een risico vormen wanneer er verder in de gevelwand geen gebreken zijn zoals scheurvorming, slecht voegwerk, loszittende gevelstenen e.d. Of dat er sprake is van slecht onderhoud

Handelingsperspectief

Wij hebben de risico elementen geïnventariseerd en de uitkomsten van ieder gebouw dragen wij over aan het CVW. Het CVW bepaalt door middel van berekeningen (hoe bepalen zij dat eigenlijk) welke elementen van een gebouw het grootste risico vormen. Als een element moet worden aangepakt, dan is het CVW verantwoordelijk voor de vervolgstappen. Het gaat hier dan om de coördinatie en communicatie naar de eigenaar, maar ook naar ons. Op dit moment.....(hoe ver zijn we nu?)

Scholenonderzoek

Wij hebben ABT Wassenaar opdracht gegeven een seismische quick scan uit te voeren naar de aardbevingsbestendigheid van de scholen en gymzalen in de stad. Het doel van het onderzoek was om de scholen en gymzalen te beoordelen op hun weerbaarheid bij een aardbeving. Ook wilden we de potentiële Hoog Risico Bouwelementen inventariseren. Deze HRBE's kunnen bij een aardbeving een gevaar opleveren.